

La llarga espera. El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació ha iniciat els tràmits per posar en marxa el canal

«EL CANAL XERTA-SÉNIA ASSEGURA EL FUTUR»

Lluís Gimeno, pagès i president de la comunitat de regants de Santa Bàrbara, al punt on es pot apreciar l'antic canal i el nou.

FOTO: JOAN REVILLAS

NÚRIA MESSEGUER FERRÉ
FREGINALS

«Cada vegada les sequies són més grans» explicava Lluís Cortiella mirant el camp d'oliveres. «No són fets esporàdics, ara venen un any si i l'altre també i cada any la producció de l'oliva baixa», lamentava. Lluís Cortiella és el president de la comunitat de regants del canal Xerta-Sénia, un canal que lluny del seu significat i funció original, sempre ha estat sec.

De peu, mirant la finca d'oliveres, n'assenyala una: «mira, veus, tots els arbres estan així». L'olivera estava daurada-groga, color que estèticament li quedava bé, però per al pagès suposa la derrota de tot el seu treball: «això és sinònim de sequera, no li queda aigua per les seves arrels. L'olivera ha de ser verda». Cortiella no sembla estar afectat, sinó més bé

acostumat a la situació. «Si no plou, un altre any que no tindrem collita...» i afegia: «és una llàstima perquè tu veus els arbres preparats, perfectes, podrien tenir una collita impressionant, però com que no plourà en 25 dies es perdrà tot». És més, com remarca Lluís Gimeno, president de la comunitat de regants de Santa Bàrbara, «des de fa dos anys, les cooperatives de Santa Bàrbara, la Sénia o Ulldecona han de comprar les olives fora, perquè amb la producció pròpia nostra ja no ho podem cobrir».

El canal Xerta-Sénia

El projecte del canal Xerta-Sénia ha canviat molt durant aquests quaranta-vuit anys des de la seva construcció. En un primer moment, la infraestructura consistia en un transvasament de l'aigua de l'Ebre per a la siderúrgica de Sa-

gunt. Projecte que «mai va tirar endavant perquè la siderúrgica va decaure», com deia Cortiella.

Després però van sortir diferents plans per reconvertir aquest canal de transvasament en un canal de suport de reg, i subministrar d'aigua les zones interiors de la comarca del Montsià i el Baix Ebre.

Però per diferents circumstàncies, tant polítiques com econòmiques, el projecte del canal mai no es va assolir. «Han passat moltes coses i han sigut varies les circumstàncies que hem hagut de superar». Però no vull mirar el passat, hem de tenir una visió de futur», explicava Gimeno, president de la comunitat de regants de Santa Bàrbara i pagès.

I el futur és «tirar endavant els camps, tirar endavant les nostres comarques». Per aconseguir això cal industrialitzar l'agricultura,

«fer-la competent al mercat, de qualitat i eficaç», i tot passa per «dotar els camps d'aigua», com remarca Gimeno. «Els regadius són imprescindibles per al futur de l'agricultura, com s'ha demostrat en altres zones, com ara a la Terra Alta», afegia Cortiella.

Perquè l'error està a comparar aquest canal com un «transvasament encobert». Lluny d'això, el canal Xerta-Sénia busca «donar un futur a la comarca i, sobretot, a les noves generacions que es dediquen a l'agricultura». «Hi ha molta joventut que es vol dedicar al sector, però no poden viure pendent del cel». I és que «l'agricultura moderna requereix aigua», tal com explicava Gimeno.

L'actuació abans de la crisi

El Xerta-Sénia compta amb una concessió d'aigua del riu Ebre de 72 hectòmetres cúbics anuals, que

han de servir per regar un total de 16.480 hectàrees de 13 municipis del Baix Ebre i el Montsià, des de Xerta fins a Ulldecona i la Sénia. La Generalitat va construir abans de la crisi bona part de la infraestructura principal del regadiu, amb una inversió estimada de cent milions d'euros: la central de captació al riu Ebre, la torre d'equilibri, el bombeig i les primeres basses de regulació, així com la reconversió de bona part de l'antic canal, però no tot (falta la quarta fase).

Però fa uns set anys el projecte va quedar aturat, pendent d'executar una part de la xarxa principal i també les obres necessàries per portar l'aigua als camps, finançades aquestes en part pels pagesos. Finalment ahir, la Generalitat va publicar la licitació del contracte de serveis per a la redacció del projecte constructiu del regadiu.

El pas del secà al regadiu

L'objectiu d'aquest canal és regar els milers de camps d'oliveres del Montsià i Baix Ebre, un tipus de conreu tradicionalment de secà i que a causa de la falta de pluges

70%

● És el percentatge d'aigua de regadiu que utilitzem a Catalunya. Les Terres de l'Ebre representen el 21,9% d'aquest 70% global.

no està donant bones collites. Per aquest motiu, «són molts els pagesos que estan aplicant el reg als seus camps». Aquest reg és gràcies a les perforacions a molta profunditat. «S'està fent un ús excessiu dels aqüífers de la zona», i això suposa una despesa molt alta per al productor. Per aquest motiu Cortiella ha assenyalat que «el pagès amb dos anys amortitza l'ús del canal».

Un canal «innovador»

«El canal és telescòpic, comença d'una mida però a mesura que va avançant i que va regant es va fent més menut i els últims 5 quilòmetres és només un tub», explicava Gimeno. «És una novetat a escala mundial, feta per un enginyer de la Universitat Autònoma de Barcelona», afegia Cortiella. «A més té com unes encluses que fins que no s'ompli una banda no solta a l'altra, per optimitzar encara més l'aigua».

El projecte anirà per fases i regarà primer tres zones de 3.264,79 hectàrees, les quals abasten parcel·les dels municipis de Santa Bàrbara, la Galera, Mas de Barberans, Roquetes i Xerta. Es preveu que es podrà desenvolupar el projecte el primer trimestre del 2020.